

A *Kerekerdő Waldorf Egyesület* időről időre előadásokat szervez azért, hogy minél több udvarhelyi szülő figyelmét hívja fel arra, az állami oktatáson túl lehet másik út is, amit gyermekeink tanulás gyanánt bejárhatnak. Olyan előadókat hallgathatunk, akik sosem állítják, a Waldorf-módszer áll mindennek felett, de azt mondják, **tessék olyan állami iskolát csinálni, amitől nem merül fel tömegesen a szülőkből az igény valami jobbra**.

Szentmártony Yvonne és Kökény Ákos két olyan magabiztos és tapasztalt szakember, akiknek februári előadását hallgatva később bátran mertem rákérdezni arra, vannak-e hátulütők a módszerben. Hogy a szkeptikusok mégis miért vélnek felfedezni egy-egy kifejezés mögött valami érthetlent és fölöslegest? Mitől lesz sikeres egy ilyen intézmény, esetleg min bukhat el a későbbiekben? Csak a kiváltságosoknak jár, vagy megfizethető a Waldorf-iskola?

Mozgás és tanulás címmel tartották akkor az előadást, Yvonne, Ön euritmiával is foglalkozik. Egy ismerősöm először hallva az euritmiáról, azt kérdezte, miféle úri huncutság ez már megint. Mit kell tudni erről a mozgásművészetről, és hogyan kapcsolódik a Waldorf-módszerhez?

Sz. Y.: Az euritmia a zenére és a beszédre épül. Az is van a Waldorf-iskolában, de az egy kicsit más. El kell oszlatni egy tévhitet, mert az udvarhelyi előadásunkon nem volt euritmia. Semmi, egy mozdulat sem volt belőle. Csak olyan mozgásokat csináltunk, amit a Waldorf-iskolákban a reggeli órákban szoktunk. Amikor tanulunk, olyan mozdulatsorokat építünk be, amik a tanulási folyamatokat segítik elő.

K. Á.: Az euritmiának van egy higiénikus hatása, a testi-lelki higiéniéhez egyaránt hozzájárul. Az előadáson látott mozdulatsoroknak inkább preventív jellege van. Persze van terápiás oldala is az euritmiának, de az már egy szakember irányításával működik.

Az előadás célja az volt, hogy megismertessük azokat a fejlődési folyamatokat, amin minden ember keresztülmegy, amíg felnőtt. **A mozgás alapvető létszükséglet, hogy jól tudjunk gondolkodni.** Olyan mozdulatsorokat és gyakorlatokat alakítunk ki, ami a kisgyereket segíti az írás-olvasás megtanulásánál, vagy a szem-kéz koordinációjában.

Sokkal mélyebb tudást szereznek ezáltal, könnyebben külön tudják választani a magánhangzókat, mássalhangzókat, majd a szótagokat, szavakat. De a számoláshoz kapcsolódóan is vannak feladatsorok. A nagyobbaknál már vannak az irodalomhoz, vagy akár a biológiához kapcsolható feladatsorok is. Így nem a fejüket tömik tele, amitől elfáradnak, sápadtak lesznek, és elkezd fájni a fejük, hanem, ami a gyerekeknek természetes, a mozgáson keresztül tanulnak.

Yvonne, Ön beszélt arról is, hogy azoknál a gyerekeknél, akik császármetszéssel születnek, és nem küzdik magukat keresztül a szülőcsatornán, előfordulhat, hogy nem érzik a saját testük határait. Ilyenkor minden gond nélkül nekimennek a társuknak, vagy belenyúlhatnak a másik táskájába.

Igen, és ebből nem szabad morális kérdést csinálni. Ha ezt felismertük, már nem olyan nagy a probléma, mert korrigálni lehet. Például a kicsiknél nagyon sok olyan gyakorlatot végzünk, amit testföldrajznak hívunk. Mondókákban elmondjuk, milyen testrészeink vannak, miközben meg is fogjuk azokat, hogy érezzük, eddig tartanak a testünk határai. Bármennyire is furcsa, ez még nem olyan természetes a gyerekeknél, mint a felnőtteknél.

Ezt a hagyományos iskolában nem kapják meg, mert ott decemberre írni-olvasni kell. Azt kérjük tőlük, hogy egy vékony ceruzával keskeny helyen gyönyörű betűket formáljon, holott a teste erre még nem alkalmas. Mozgással kell kialakítani, hogy ügyes legyen a keze.

K. Á.: Ezen az úri huncutságon töröm a fejem. Ha ez tényleg így van, el kell oszlatni a tévhiteket. Ha jól értem, azt gondolhatják az emberek, hogy a gyerekek amúgy tanulnak, és ez

olyan, mint egy cicoma, és aranyos, ha van. Közben meg nem ilyen egyszerű. Többféle úton el lehet jutni addig, hogy az ember megtanuljon írni-olvasni. A **Waldorf-módszerrel valószínűleg kevesebb stresszel, szenvedéssel jár eljutni ugyanoda**. Szóval nincs semmilyen úri huncutság ebben.

Nem az van, hogy megcsináljuk azt, amit az állami oktatásban szoktak, és még teszünk hozzá egy kis cirádát. Egy teljesen más úton járunk. **Módszereink szelíden hozzá vannak idomítva a gyermek fejlődési szakaszaihoz**. Ez nem egy luxus, hanem egy szemlélet.

Teljesen természetesnek veszi mindenki azt, hogy a gyermek megjegyzi a tanulnivalókat, holott ez egy drámai folyamat. Azt gondoljuk, hogy a testi mozgásokon, a lelki mozgatókon keresztül is vezet olyan út, amivel ugyanezeket a képességeket el lehet érni, csak egészen más úton. Idomítani könnyű, mert nagyon látványos, hogy decemberben azok a pici gyerekek írnak, olvasnak. De ez nem egy valódi tudás, tíz év múlva meg lehet nézni, milyen az írásuk.

Sz. Y.: A másik, hogy csak úgy tud igazán megragadni bennük valami, és egyébként a felnőttekben is, ha ezt egy élményhez kötik. Például, ha valaki humán területen akar továbbtanulni, a verslábakat örült módon bemagolja, mert nem mond neki semmit, csak tudja, hogy meg kell neki tanulni. Viszont, ha kapcsolódik ehhez egy élmény, mert mondjuk jó sokáig használta egy versnek a mondogatásával, és ráérezett a ritmus ízére, akkor már nem lesz kérdés, elő tudja azt hívni.

Önök azt mondják, fontos lenne, hogy egy tanár a gyerekek minél több érzékszervét 'bekapcsolja'. Ehhez hozzájárul a mozgás is?

K. Á.: Van az embernek saját mozgásérzéke. Amikor például nem kell odanéznie, hogy tudja, hol a keze. Ezt használja is folyamatosan az ember. De ott van az egyensúlyérzék, az életérzék is. No, ez is egy kicsit úri huncutságnak tűnhet: ez a „hogyan vagyok?”.

Vannak olyan intenzív területek, amelyek folyamatosan ingerületbe kerülnek, a lényeg, hogy minél több ilyen terület legyen. Ezekben az az izgalmas, hogy amikor Yvonne, csinálja ezeket a gyakorlatokat egy előadáson, és mindenki próbálja utánózni őt, akkor nem agyalnak, hogyan kell, hanem igyekeznek, hogy menjen. Utólag tudunk erről beszélni okosságokat, de a gyerekekkel nem okoskodunk, csináltatjuk.

Ebből a cselekedetből származik az emlék, ami aztán hosszú ideig megmarad. Mint a kerékpározás: **milyen unalmas, ha arról beszélünk, hogyan kell biciklizni, miközben az élmény maga marha jó.** Tehát dolgozunk, van egy óriási élmény, de nem muszáj ezt azonnal intellektuális aprópénzre váltani, ez sokkal később történik meg.

A szülők is betekintést kapnak ezekbe a gyakorlatsorokba?

Sz. Y.: Persze. Havonta vannak szülői estek, ahol elmondjuk, milyen dolgok történnek. Sőt meg is csinálhatnak egy-két gyakorlatot, hogy ők is átéljék a történeteket. Az az érdekes, ha ilyen élményeket szereznek a gyerekek, egy idő után az állami iskolákhoz képest sokkal erőteljesebben és felgyorsultabban jelenik meg a tudás. Tehát egyáltalán nem elpocsékolt idő ilyesmivel foglalkozni.

Ákos, Ön azt mondja, az őseink sem az iskolapadban készítették fel az utódaikat a túlélésre. A mai modern világban is van elég kihívás, hogy ne a padban ücsörögjenek a gyerekeink?

K. Á.: Igen, szerintem nagy kihívás ma a gyerekeket felkészíteni az életre. Szerintem tévedés, hogy a modern technológia könnyen elsajátítható dolgai azok, amik a valódi kihívást jelentik a

pedagógusok számára.
maradni.

A nagy kihívás az, hogy hogyan lehet normális embernek

A tapasztalatunk az, hogy mindenféle technológiai dolgot pillanatok alatt el tudnak sajátítani a gyerekek, éppen ezért fölösleges óvadás korban elkezdni megismertetni őket velük. Elmegy vele az idejük feleslegesen, és abszolút nem fejleszti az érzékszerveiket. Nekem is van okos telefonom, félreértés ne essék. De, hogy **minden érzékszervem ide legyen beszűkülve ebbe az egy négyzetdeciméterbe, ez egy agyrém**. És mindez egy olyan világban, ami iszonyatosan ingergazdag.

Még mindig vannak erdők, bárányok, mindenféle. Nagy feladat megtartani az embernek az alapminőségeit, ami emberré teszi, és ügyesen megtanítani őket arra, hogyan lehet azt használni, ami, mondjuk, a modern kor követelménye. Nemcsak a népi hagyományokra gondolok, hanem az ősi, emberi mivolta: hogy beszélgetünk egymással, hogy megértjük, mit mond a másik, hogy van szemkontaktus.

Ez utóbbival kapcsolatban bajban vagyunk. Az emberek **nem értik, mi van a másik ember arcára írva, nem tudnak olvasni a tekintetéből**

, ezek most már kutatott tények. Ezért kell a szülőkkel is erről beszélgetnünk, hogy lássák, a Steineri gondolatok most is megállják a helyüket, hogy az univerzális emberi értékeket kell ápolni. Minden másra is lesz időnk, csak nem azokkal kell kezdenünk. Előbb énekeltetjük a gyerekeket, festeni, rajzolni tanítjuk őket.

Sz. Y.: Érdekes, hogy visszajönnek olyan játékok, amiket pont a technika fejlődésével felejtettünk el, és amelyek rejtélyes módon nagyon fontosak voltak ahhoz, hogy mondjuk később írni tudjanak a gyerekek a palatáblán. Ilyen az ugrókötel, vagy akár a labda is. Ahogy ezek a játékok eltűntek, jöttek a problémák is.

